nieuws

"Boer heeft geen behoefte aan bijkomende beperkingen"

nieuws

Het doorsnee Vlaamse land- en tuinbouwbedrijf wordt groter. Zoals BioForum ventileerden ook het Algemeen Boerensyndicaat en Boerenbond hun mening daarover in de commissie Landbouw van het Vlaams Parlement. ABS-voorzitter Hendrik Vandamme beschrijft de schaalverandering als een continu en complex proces waar veel factoren op inwerken: strengere milieuregels die tot investeren verplichten, minimumdrempels voor investeringssteun, erfbetreders die ondernemerskeuzes beïnvloeden, enz. Namens het hoofdbestuur van Boerenbond benadrukt Guy Vandepoel dat landbouw altijd al een dynamiek heeft gekend van bedrijven die met de jaren groter worden. Van de overheid verlangt Boerenbond een stabiel doch flexibel beleidskader – zonder bijkomende beperkingen – zodat de opvolging van de huidige generatie landbouwers niet spaak loopt.

3 MAART 2016 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:34

Lees meer over:
beleid
landbouw algemeen

Het doorsnee Vlaamse land- en tuinbouwbedrijf wordt groter. Zoals BioForum ventileerden ook het Algemeen Boerensyndicaat en Boerenbond hun mening daarover in de commissie Landbouw van het Vlaams Parlement. ABS-voorzitter Hendrik Vandamme beschrijft de schaalverandering als een continu en complex proces waar veel factoren op inwerken: strengere milieuregels die tot investeren verplichten, minimumdrempels voor investeringssteun, erfbetreders die ondernemerskeuzes beïnvloeden, enz. Namens het hoofdbestuur van Boerenbond benadrukt Guy Vandepoel dat landbouw altijd al een dynamiek heeft gekend van bedrijven die met de jaren groter worden. Van de overheid verlangt Boerenbond een stabiel doch flexibel beleidskader – zonder bijkomende beperkingen – zodat de opvolging van de huidige generatie landbouwers niet spaak loopt.

Schaalverandering in de land- en tuinbouw is van alle tijden. Boerenbond spreekt van een dynamisch proces en ziet dus niet meteen een einde komen aan het groter worden van de bedrijven. Specialisatie en schaalvergroting gaan vaak hand in hand. Aan de vraag welk fenomeen eerst plaatsgrijpt, waagt hoofdbestuurslid Guy Vandepoel zich niet, wel probeert hij de factoren te doorgronden die schaalvergroting aansturen. ABS-voorzitter Hendrik Vandamme noemt in dat verband een aantal ‘onzichtbare handen’ zoals overheidsbeleid en erfbetreders die hun visie opdringen aan landbouwers. Vandepoel zoekt het zo ver niet. “Technologische vooruitgang maakt het mogelijk om efficiënter te produceren, zowel in termen van volume als milieudruk.” Daarnaast is groei op veel landbouwbedrijven een antwoord op nieuwe uitdagingen, bijvoorbeeld op het wegvallen van het Europese vangnet en een EU-beleid dat de landbouw meer op de markt oriënteert. “Marktgericht produceren kan alleen op een concurrentiële manier. De volatiliteit die daaruit volgt, brengt druk op marges met zich mee en maakt kostprijsbeheersing

noodzakelijk", weet Vandepoel. Het marktgericht produceren gaat met ups en downs. Hoge prijzen wakkeren de productie aan maar lage prijzen evenzeer. Landbouwers proberen hun inkomen bij krimpende marges op peil te houden door meer te produceren. Dat is wat je nu in de melkveehouderij bijvoorbeeld ziet.
Net zoals Vandamme koppelt Vandepoel schaalverandering aan milieuregels. Op een groter bedrijf is de investeringskost per eenheid product nu eenmaal kleiner. Een nieuwe varkensstal met een luchtwasser is meestal groter dan de oude en goedkopere stal die er door vervangen wordt. In elke deelsector zijn er zo voorbeelden van overheidsregels – groepshuisvesting zeugen, strengere mestwetgeving, enz. – die verplichte investeringen met zich meebrachten en onrechtstreeks schaalvergroting in de hand hebben gewerkt.
Samen met de bedrijven worden volgens het Boerenbond-bestuurslid ook de risico's groter. De kwetsbaarheid bij lage prijzen neemt toe. En er zijn nog andere momenten waarop landbouwers ervaren dat groot zijn niet altijd een voordeel is, denk aan een uitbraak van een dierziekte of hagelschade in de fruitteelt.
Vandepoel grijpt terug naar zijn stokpaardje melkveehouderij om aan te tonen dat het keurslijf van de melkquota de dynamiek niet uit die sector heeft gehaald. Tussen de invoering (1985) en de afschaffing van de quota (2015) is het aantal melkveebedrijven in Vlaanderen gedaald van 40.000 naar 8.000. De gemiddelde melkproductie per bedrijf maakte de omgekeerde beweging: van 70.000 naar 420.000 liter. Ondanks de grote herstructurering in de sector levert nog altijd 30 procent van de bedrijven amper 200.000 liter melk op jaarbasis. "De trend naar minder maar grotere bedrijven is dus zeker nog niet ten einde, ook al omdat de gemiddelde melkveehouder zo'n 55 jaar oud is."
De evolutie in de melkveehouderij is een opstapje naar de visie van Boerenbond. Vandepoel pleit voor het behoud van de dynamiek binnen de sector: "Verandering blokkeren, heeft een prijskaartje. Wie gaat die kost betalen? Technologische ontwikkeling is van alle tijden. Stilstaan is achteruitgaan." Leid daaruit niet af dat Boerenbond groei van bedrijven per se nodig acht. De toekomst van de Vlaamse land- en tuinbouw ligt in een grote diversiteit. Daar past individueel maatwerk bij, geen groei-mantra voor alle bedrijven. Zoals BioForum de inkomensvoorwaarden van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds in vraag stelde, zo rekent ook Boerenbond op de overheid om rekening te houden met die toenemende diversiteit.
Bij Vandepoel merk je geen pessimisme over de toekomst van de landbouw. "De diversiteit aan bedrijven biedt net heel veel kansen. Een professionele landbouwer-ondernemer bevindt zich op een rondpunt waar veel afslagen tot een goed resultaat kunnen leiden. Dat kan schaaloptimalisatie zijn zodat productiefactoren beter benut worden. Een beperkt aantal bedrijven in Vlaanderen zal inzetten op schaalvergroting, specialisatie en lage kosten. Omgekeerd kan meerdere takken op het bedrijf aanhouden een vorm van risicospreiding zijn. Al je geld inzetten op één paard is vaak niet de beste strategie."
Kansen zien ze bij Boerenbond ook in innovatief leiderschap, bijvoorbeeld door in te zetten op nieuwigheden zoals insectenkweek. En in verdieping binnen de keten, bijvoorbeeld door in een sector als melkveehouderij de marktkansen voor biologische productie beter te benutten. In datzelfde rijtje passen ook de korte keten en productie op maat van een bepaalde retailer of afnemer. Landbouwers kunnen hun heil ook zoeken in verbreding: groene zorg, landbouweducatie, hoevetoerisme, agrarisch natuurbeheer, enz.
Vandepoel helpt de Vlaamse overheid om daar lessen uit te trekken: "Behoud de verandering die eigen is aan landbouw. Laat elke bedrijfsleider zelf zijn toekomststrategie kiezen en laat bedrijven groeien binnen de eigen beperkingen." Zelfs zonder dat de overheid grenzen aan de groei stelt, ziet Vandepoel heel wat beperkende factoren die zullen maken dat land- en tuinbouwbedrijven niet oneindig groter worden. Zo wordt de beschikbaarheid van grond voor ruwvoederwinning en mestafzet een probleem voor melkveebedrijven. Zinvolle acties die de overheid in dat verband kan ondernemen, zijn een bijsturing van de Pachtwet en een ruimtelijk beleid dat speculatie omtrent de waarde van grond tegengaat. Op andere bedrijven zal de beschikbaarheid van arbeid of kapitaal remmend werken.
Naast die drie hoofdthema's legt Boerenbond het accent op de bedrijfsopvolging – weinig 50-plussers hebben een opvolger klaarstaan – en de managementcapaciteiten van de landbouwer, en verwacht de organisatie hetzelfde van de overheid. "Nichemarkten en de korte keten vragen specifieke ondernemerskwaliteiten die een landbouwer vandaag nog vaak ontbeert. We moeten ook de rendabiliteit per gepresteerd werkuur durven uitrekenen." Boerenbond gaat het project 'Slimmer boeren met cijfers' uitrollen zodat landbouwers leren spelen met hun bedrijfseconomische boekhouding en de ballonnetjes kunnen doorprikken die sommige erfbetreders oplaten. Gelet op de grote inkomensverschillen tussen landbouwers met eenzelfde activiteit moet de boodschap volgens Boerenbond zijn: "Eerst beter, en dan pas groter (of diverser)."

Beeld: Loonwerk Defour

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada